

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ
ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO PAŽYMA**

Institucija, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies
<p>Lietuvos teisėsaugos pareigūnų federacijos (LTPF) 2023-04-21 raštas Nr. 4-74</p>	<p>Visos LTPF pateiktos pastabos įvertintos, dėl LTPF pastabų, į kurias neatsižvelgta, suderinta darbo tvarka.</p> <p>LTPF nesutinka su Muitinės departamento prie Finansų ministerijos MD išvadoje pateiktu pasiūlymais:</p> <p>3. Siekiant stiprinti statutinę drausmę Statuto projekto 21 straipsniu keičiamą Statuto 37 straipsnio 7 dalį siūlytume papildyti nuostata, kad neskatinami ir tie pareigūnai, kurie pripažinti padarę tarnybinės etikos pažeidimą ir nuo pažeidimo paaiškėjimo dienos nepraėjo vieneri metai. Statuto 37 straipsnio 7 dalį siūlytume išdėstyti taip:</p> <p>„7. Pareigūnai, turintys galiojančią tarnybinę nuobaudą, neskatinami ir neapdovanojami. Pareigūnai negali būti skatinami ir apdovanojami ir Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 23 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatytais atvejais, taip pat tais atvejais, kai pareigūnai yra pripažinti padarę tarnybinės etikos pažeidimą ir nuo pažeidimo paaiškėjimo dienos nepraėjo vieneri metai.“</p> <p>4. Statuto projekto 22 straipsniu keičiamoje Statuto 39 straipsnio 5 dalyje kartu su nurodytu 30 dienų ir 2 mėnesių terminu siūlome įrašyti ir vienerių metų terminą, neįskaitomą į laiką nuobaudai skirti. Šis siūlymas yra ypač aktualus Lietuvos Respublikos muitinėje, nes joje veikiančios profesinės sąjungos niekada neduoda sutikimo skirti tarnybinę nuobaudą pareigūnui ir vilkina procesą, siekdamos, kad teismuose bylos būtų nagrinėjamos ilgiau nei metus. Praktikoje pasitaiko atvejų, kai teismai nespėja išnagrinėti bylos per vienerius metus ir vien dėl šios priežasties</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Sutinkame su Muitinės departamento pateiktas pasiūlymais ir argumentais, nes:</p> <p>1) tarnybinės etikos pažeidimai (pavyzdžiui, dėl kitų pareigūnų garbės ir orumo pažeidimo ar pan.) neturi būti toleruojami statutinėje tarnyboje, todėl siūlomas įtvirtinti reglamentavimas, pagal kurį pareigūnai, pripažinti pažeidę tarnybinės etikos normas, nebūtų skatinami, padės užtikrinti, kad pareigūnai laikytųsi tarnybinės etikos taisyklių;</p> <p>2) 4 pasiūlymas padės užtikrinti teisinės atsakomybės neišvengiamumo kaip vienos svarbiausių teisės pažeidimų prevencijos priemonės įgyvendinimą.</p>

	<p>prasižengę pareigūnai išvengia tarnybinės atsakomybės. Todėl siekiant užtikrinti teisinės atsakomybės neišvengiamumą kaip vienos svarbiausių teisės pažeidimo prevencijos priemonės įgyvendinimą, siūlome Statuto 39 straipsnio 5 dalį išdėstyti taip:</p> <p>„5. Į šio straipsnio 4 dalyje nustatytus 30 dienų, ir 2 mėnesių ir vienerių metų terminus nuobaudai skirti neįskaitomas laikas, kurį pareigūnas nebuvo tarnyboje dėl laikinojo nedarbingumo, buvo komandiruotėje ar atostogavo arba buvo nušalintas nuo pareigų, taip pat laikas, per kurį Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka turi būti išnagrinėtas skundas dėl profesinės sąjungos renkamojo organo nesutikimo dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo pareigūnui.“</p>	
<p>Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2023-04-20 raštas Nr. 4-01-3304</p>	<p>Atsižvelgiant į tai, jog Projektai pateikti Specialiųjų tyrimų tarnybai (toliau – STT) derinti pakartotinai, neatsižvelgus į STT 2022-07-29 rašte (STT Reg. Nr. 4-01-6245), teiktame dėl pirminio Projektų derinimo, nurodytas pastabas, pakartotinai pažymime, jog nepritariame siūlomiems pareigūnų medicininės reabilitacijos, sveikatos grąžinamojo ir antirecidyvinio gydymo, prevencinės medicininės ir psichologinės reabilitacijos (toliau – reabilitacijos) paslaugų teikimo ir finansavimo reguliavimo pakeitimams, numatant galimybes pareigūnų reabilitacijos paslaugas apmokėti iš institucijoms skiriamų valstybės biudžeto asignavimų.</p> <p>Kaip jau esame nurodę, STT skiriami valstybės biudžeto asignavimai skirti STT veiklai ir uždaviniams įgyvendinti, užtikrinti pareigūnų socialines garantijas, o ne finansuoti pareigūnų reabilitacijos paslaugų teikimą (Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo 65 straipsnis). STT biudžete asignavimų pareigūnų reabilitacijai nenumatyta.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nenumačius galimybės STT pareigūnų medicininės reabilitacijos paslaugas apmokėti iš STT lėšų, kaip ir iki šiol, STT pareigūnams medicininės reabilitacijos paslaugos bus teikiamos tokia apimtimi, kiek šiam tikslui bus skirta valstybės biudžeto lėšų Vidaus reikalų ministerijai, organizuojant medicininės reabilitacijos paslaugų teikimą įstaigose, kurių savininko teisės ir pareigas įgyvendina Vidaus reikalų ministerija.</p>
<p>Lietuvos valstybės</p>	<p>6 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas Pakeitimas numato pakeisti 9 straipsnio 2 dalies 3</p>	<p>Neatsižvelgta Statuto 9 straipsnio 2 dalies 3 punkto pakeitimai parengti</p>

<p>tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinės sąjungos 2023-04-24 raštas Nr. 27</p>	<p>punktą. Iš esmės blogina esamą situaciją dirbančiajam, Dabar redakcija tokia: 3) <i>buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės už tyčinės veikos padarymą (išskyrus atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai atsakomybės dienos praėjo 3 metai arba buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės už nusikalstamos veikos padarymą ir paskirta baudžiamojo poveikio priemonė, ir nuo baudžiamojo poveikio priemonės įvykdymo dienos nepraėjo 3 metai.</i> Taigi, esama redakcija sako, kad esi nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jei esi atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės už tyčinės nusikalstamos veikos padarymą ir numatytas baigtinis 3 metų terminas. Nauja redakcija išplečia aplinkybes, kada esi nelaikomas nepriekaištingos reputacijos įtraukiant ir visas kitas (neturinčias tyčinės veiklos požymių) nusikalstamas veikas. Tai lems, kad pareigūną pripažinus padariusiu neatsargią nusikalstamą veiklą, net jei jis teismo bus atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, jis bus atleistas iš tarnybos.</p>	<p>įgyvendinant Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2022 m. spalio 20 d. nutarimą Nr. KT130-N13/2022 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (2018 m. birželio 29 d. redakcija) 9 straipsnio 2 dalies 2 punkto, 9 straipsnio 2 dalies (2021 m. gruodžio 23 d. redakcija) 3 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatymu patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 9 straipsnio 2 dalies (2021 m. gruodžio 23 d. redakcija, TAR, 2022-01-04, Nr. 64, identifikacinis kodas 2022-00064). Šiame nutarime buvo konstatuota, kad Statuto 9 straipsnio 3 punktas tiek, kiek jame įtvirtinta nepriekaištingos reputacijos sąlyga susieta su visomis nusikalstamomis veikomis, nediferencijuojant jų pagal pavojingumą ir pobūdį ir neatsižvelgiant į atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės pagrindą, <u>pripažintas prieštaraujančiu Lietuvos Respublikos Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies nuostatai</u> „piliečiai turi <...> teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą“, 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą“, konstituciniam teisinės valstybės principui. Todėl buvo būtina patikslinti Vidaus tarnybos statuto 9 straipsnio 2 dalies 3 punktą, atsižvelgus į minėtame nutarime pateiktus argumentus.</p> <p>Profesinės sąjungos pasiūlymas prieštarauja Konstitucinio Teismo nutarime pateiktiems argumentams, todėl į jį negali būti atsižvelgta.</p>
	<p>11 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas.</p> <p>4. Kursantų statusas, mokymosi sąlygos ir tvarka nustatomi statutinių profesinio mokymo įstaigų nuostatuose ir kituose teisės aktuose. Kursantai centrinės statutinės įstaigos vadovo nustatytais sąlygomis ir tvarka gali būti pasitelkiami statutinių įstaigų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytais funkcijoms atlikti. Kursantai jų pasitelkimo metu turi teisę statutinių įstaigų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose pareigūnams nustatytais atvejais ir tvarka panaudoti prievartą tik</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad patirties neturi ir naujai priimti pareigūnai, todėl juos priimant į tarnybą yra skiriami pareigūnai-kuratoriai. Atsižvelgus į tai ir siūloma nustatyti, kad kursantai galės atlikti tam tikrus pasitelkimo veiksmus tik kartu su pareigūnais. Pažymime, kad kursantus pasitelkti bus galima tik tuomet, kai jie įgis tam tikrų žinių ir bus išlaikę atitinkamus egzaminus, o jų pasitelkimas tam tikroms funkcijoms kartu su pareigūnais užtikrins teorinių žinių pritaikymą praktinėje veikloje ir sustiprins būsimų pareigūnų kompetencijas.</p>

	<p>veikdami kartu su pareigūnais. Kursantai jų pasitelkimo metu įgyja ir kitas jiems pavestoms funkcijoms atlikti reikalingas statutinių įstaigų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytas pareigūnų teises, pareigas ir įgaliojimus, kuriuos įgyvendina veikdami kartu su pareigūnais. Kursantų pasirengimas naudoti prievartos priemonės tikrinamas centrinės statutinės įstaigos vadovo nustatyta tvarka.)</p> <p>Pakeitimas didina riziką, kad įstaigos pareigūnų trūkumo klausimą spręs pasitelkiant patirties neturinčius kursantus. Tokia praktika neigiamai įtakotų kursantų mokymosi procesą ir didintų nelaimingų atsitikimų riziką.</p>	
	<p>Mūsų nuomone, Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektas iš esmės atliepia tik įstaigų poreikius, Sugriežtinama eilė sąlygų darbuotojams (pareigūnams) ir padidinama įstaigų galia atleisti pareigūną arba be jo sutikimo perkelti pareigūną į kitas pareigas. Nustatydamas sudėtingesnes (tiesiai sakant – smarkiai blogesnes) darbo sąlygas, įstatymas nenumato jokių kompensacinių priemonių darbuotojams. Rengiant projektą buvo suderintos geresnės darbo apmokėjimo sąlygos, kurios iš dalies kompensavo griežtinimus, tačiau visa tai išimta.</p> <p>Manome, kad ir įstatymo nuostatos, numatančios galimybę tam tikrus klausimus suderėti šakos sutartyje, gali būti profesinei sąjungai nenaudingos. Galio nutikti taip, kad, esant tokiam įstatymui, bus pasakyta, kad galima susitarti tik tais klausimais, kurie numatyti įstatyme.</p> <p>Tokį pateikto Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektą vertiname neigiamai. Šiame projekte numatyti pakeitimai blogina vidaus tarnybos pareigūnų darbo sąlygas, nenumato galimybių didinti darbo užmokesčio, neatliepia jų lūkesčių, todėl Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinės sąjunga kategoriškai nepitaria tokiems pakeitimams.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Statuto projekte atsisakyta nuostatų dėl pareigūnų perkėlimo į kitas pareigas be jų sutikimo keitimo.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad Vidaus tarnybos statute ir šiuo metu yra nemažai nuostatų, kurios leidžia dėl tam tikrų klausimų susitarti šakos kolektyvinėje sutartyje, tačiau tai neužkerta kelio kolektyvinių derybų metu, prireikus, įtraukti ir kitus klausimus.</p> <p>Priemonės ir klausimai, susiję su pareigūnų motyvacijos ir darbo užmokesčio didinimu, bus spendžiami kitame Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto pakeitimo projekte, nes pareigūnų darbo užmokesčio tobulinimo nuostatos bus derinamos su priimtais Valstybės tarnybos reformos projektais. Tačiau Statuto projekte yra ir nuostatų, kurios gerina pareigūnų tarnybos sąlygas.</p> <p>Pavyzdžiui, numatomos papildomos skatinimo priemonės, taip pat atsiranda galimybė šakos kolektyvinėje sutartyje susitarti ir dėl kitų pareigūnų skatinimo priemonių; nustatoma galimybė mažinti pareigūnų atlygintinos žalos dydį (išskyrus atvejus, kai žala padaroma tyčia) ir kt.</p>

